

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА
Кафедра режисури

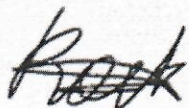
СОФІЯ СЕМЕНКО

ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ: ТЕМАТИЧНА ОНЛАЙН-ПРОГРАМА
ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ «МОВНИЙ
РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ»

спеціальність 026 Сценічне мистецтво
галузь знань 02 Культура і мистецтво

Подається на здобуття освітньої кваліфікації бакалавр сценічного мистецтва

Пояснювальна записка до творчого проєкту містить результати власних досліджень, авторські творчі режисерсько-постановчі розробки та практичні напрацювання здобувача. Використання ідей, наукових результатів і текстів інших авторів здійснюється з обов'язковим посиланням на відповідні джерела. Усі матеріали подані з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Софія СЕМЕНКО

Творчий керівник: Бугайова Вікторія Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури ХДАК

Дата захисту 22.06.2026 р.
Національна шкала 90072
Кількість балів 80 оцінка ECTS C

ЗМІСТ

Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів.....	
ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ СКЛАДОВІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ПОСТАНОВЧОГО ПЛАНУ ДО ТЕМАТИЧНОЇ ОНЛАЙН-ПРОГРАМИ «МОВНИЙ РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ».....	
1.1 Аналіз фахової літератури з обраної теми.....	
1.2. Особливості проведення тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому».....	
РОЗДІЛ 2 РЕЖИСЕРСЬКИЙ АНАЛІЗ СЦЕНАРІЮ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ПРОГРАМИ «МОВНИЙ РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ».....	
2.1 Аналіз сценарію тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому».....	
2.2 Режисерський задум.....	
2.3 Втілення режисерського задуму.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Мова є основним інструментом спілкування між людьми. Вона нерозривно пов'язана з мисленням: неможливо уявити мислення без мовного оформлення, так само як і мову без процесів мислення. Обидва ці явища мають спільну природу і виконують важливу соціальну функцію. Саме завдяки мисленню людина пізнає навколишній світ, його закономірності та розвиток суспільства. Проте цей процес можливий лише через мовні засоби — слова, висловлювання, тексти. Завдяки мові знання, накопичені попередніми поколіннями, не зникають, а передаються далі, стаючи основою для подальшого розвитку людства[5].

Мова відіграє ключову роль у житті людини. Вона є необхідною для комунікації, самовираження, формування культурної ідентичності та загального розвитку особистості. Саме тому надзвичайно важливо зберігати рідну мову, адже її втрата означає втрату власного коріння та частини внутрішнього світу людини.

Актуальність. У період суспільних змін та складних історичних подій особливої ваги набувають питання культури, самоідентифікації та збереження національних цінностей. Сьогодні мова для українців є не лише засобом спілкування, а й важливою ознакою духовної єдності, історичної пам'яті та внутрішньої стійкості. В умовах війни та постійних викликів саме через мову людина відчуває зв'язок зі своєю країною, культурою та народом[1].

У зв'язку з цим створення тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому», присвяченої Міжнародному дню рідної мови, є актуальним творчим проєктом. Робота порушує важливу тему цінності рідної мови, її місця у житті сучасної людини та ролі у формуванні національної свідомості. Формат онлайн-програми дозволяє поєднати мистецьке висловлювання із сучасними засобами комунікації та зробити проєкт доступним для широкої аудиторії[3].

Щороку, 21 лютого, у світі відзначають Міжнародний день рідної мови. Це свято з'явилося відносно нещодавно — у 1999 році, коли на Генеральній конференції ЮНЕСКО було ухвалено рішення про його запровадження з метою підтримки мовної та культурної різноманітності.

За сучасними оцінками, у світі налічується понад 7 тисяч мов, однак значна частина з них перебуває під загрозою зникнення. За даними ЮНЕСКО, приблизно кожні два тижні людство втрачає одну мову, що призводить до збіднення культурного різноманіття. Найбільш уразливими є мови корінних народів, які не мають належної підтримки на державному чи суспільному рівні[2].

В умовах російсько-української війни особливого значення набуває українська мова та її носії. Вона має глибоке історичне коріння, що сягає часів Київської Русі, і пройшла складний шлях розвитку. Попри численні випробування, українська мова зберегла свою самобутність і багатство. Сьогодні вона є державною мовою України, а її підтримка та розвиток є одним із важливих напрямів державної політики.

Українська мова вирізняється мелодійністю, образністю та багатством мовних засобів. Її часто асоціюють із пісенною культурою, поетичністю та емоційною виразністю. Завдяки гармонійному звучанню та м'якому поєднанню звуків українську мову нерідко називають однією з наймилозвучніших мов світу. Саме через мову передаються культурні традиції, історична пам'ять і духовні цінності українського народу [1].

У сучасних умовах українська мова набула особливого значення як важливий чинник національної самоідентифікації та суспільної єдності. Вона стала не лише засобом щоденного спілкування, а й символом стійкості, незламності та культурної незалежності держави. Активне використання української мови у сфері освіти, мистецтва, медіа та громадського життя сприяє зміцненню національної свідомості й підтримує процес утвердження української ідентичності.

Події сьогодення ще більше підкреслили важливість мови для суспільства, адже саме вона об'єднує людей навколо спільних цінностей, історії та культури. Підтримка й розвиток української мови є необхідною умовою збереження духовної спадщини народу та передачі її наступним поколінням [2].

Метою творчого проєкту є створення тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому», у якій засобами режисури, музики та художніх образів розкривається значення рідної мови для людини та її національної самоідентифікації.

Для реалізації поставленої мети було визначено такі завдання:

- опрацювати теоретичні та методичні джерела з режисури театралізованих дійств і сучасних шоу-програм;
- дослідити особливості побудови тематичних онлайн-проєктів та сучасних мультимедійних форм;
- здійснити добір літературного, музичного та візуального матеріалу для створення сценарної концепції;
- сформулювати режисерський задум і визначити основний конфлікт програми;
- розробити музичне, художнє та образне вирішення онлайн-концерту;

- реалізувати постановку засобами відеоформату та онлайн-комунікації;
- проаналізувати результати творчої роботи та особливості її сприйняття аудиторією.

Об'єктом дослідження є процес режисури тематичних онлайн-програм в контексті сучасного українського мистецтва під час воєнного стану.

Предметом дослідження є дослідження специфіки режисерської концепції, що поєднала в собі музичне, хореографічне й естрадне мистецтво, документальний матеріал, а також сучасні мультимедійні технології у тематичній онлайн-програмі «Мовний рейс: повернення додому».

Практична цінність проекту полягає у можливості використання його творчих і режисерських рішень під час створення сучасних тематичних концертів, онлайн-шоу та мистецьких програм соціального спрямування.

Реалізація онлайн-програми відбулася 21 лютого 2026 року до Міжнародного дня рідної мови. У процесі роботи було використано авторський сценарій, елементи театралізації, музичне оформлення, мультимедійний супровід та відеоматеріали, що допомогли створити цілісний художній образ проекту.

Практичне значення отриманих результатів полягає у набутті досвіду повного циклу постановчої роботи в онлайн-форматі — від виникнення творчої ідеї та написання сценарію до режисерського втілення й технічної реалізації готової програми.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ СКЛАДОВІ РОЗРОБЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ПОСТАНОВЧОГО ПЛАНУ ДО ТЕМАТИЧНОЇ ОНЛАЙН-ПРОГРАМИ «МОВНИЙ РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ»

1.1. Аналіз фахової літератури з обраної теми

Створення сучасних тематичних онлайн-програм поєднує у собі різні напрями мистецької діяльності. У процесі роботи над такими проєктами важливими є режисерське вирішення, музичне оформлення, візуальна складова, драматургічна побудова та взаємодія виконавця з аудиторією. Окрім художньої форми, значну роль відіграє й актуальність теми, оскільки сучасні мистецькі проєкти часто реагують на суспільні події та культурні процеси[6]. Саме тому у фаховій літературі особлива увага приділяється режисурі тематичних заходів і способам художнього осмислення соціально важливих тем.

Одним із важливих засобів виразності у масових видовищах є театралізація. Вона допомагає створити емоційний контакт із глядачем, посилити художній вплив та об'єднати окремі елементи програми у цілісний сценічний образ. Завдяки театралізації концертна форма виходить за межі звичайного набору номерів і набуває драматургічної завершеності. Поєднання музики, пластики, слова, світла та візуальних образів дозволяє глибше розкрити основну ідею проєкту. У своїх працях **Олена Косінова** підкреслює, що сучасні театралізовані форми тяжіють до синтезу традиційних і новітніх мистецьких засобів, що дає можливість створювати нові формати сценічної виразності[7].

Значна увага приділяється синтезу різних видів мистецтва у створенні цілісного сценічного образу. Це допомогло мені сформулювати структуру онлайн-проєкту як синтетичного жанру, де поєднуються спів, акторська гра, гумор і відео.

У навчальному посібнику «Режисура естради та масових видовищ» автора **Валерія Зайцева** розглядаються основи побудови естрадного видовища, зокрема принципи поєднання номерів у цілісну драматургічну структуру та роль режисера у створенні сценічної дії. У роботі підкреслюється важливість теми, наскрізної ідеї та логіки переходів між епізодами[6]. Це стало основою для побудови мого онлайн-концерту як єдиного сюжетного дійства, де всі номери об'єднані концепцією «мовної подорожі».

Важливим для осмислення сучасної сценічної мови є також досвід зарубіжних режисерів. Зокрема, **Пітер Брук** у праці *The Empty Space*

акцентував увагу на значенні живої присутності виконавця та емоційної правдивості сценічної дії. Режисер наголошував, що надмірна видовищність не завжди підсилює зміст, а справжній емоційний вплив виникає через щирість виконавця та точність художнього образу. Ці принципи є актуальними і для сучасних онлайн-проектів, де важливу роль відіграють атмосфера, емоційний контакт та внутрішня цілісність постановки.

Теоретичним підґрунтям для створення проекту стала також праця **Анатолія Житницького** «Драматургія масових театралізованих заходів», у якій розглядаються особливості побудови сценарію, розвиток сценічної дії, принципи композиції та роль художнього конфлікту у масових формах. Автор приділяє увагу створенню образної системи та використанню символіки як засобу передачі ідейного змісту[5]. Ці положення були враховані під час формування драматургічної структури онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому».

У науковій статті «Режисура української пісенної естради: стратегії творчості» авторки **Олени Хлистун** аналізується поняття театралізації естрадного номеру та поєднання розважального і художнього компонентів у концертній діяльності. Авторка підкреслює важливість створення індивідуального стилю та використання сучасної драматургії у побудові концертних програм. Ці положення були використані при створенні образу стюардеси та формуванні комедійного стилю мого проекту.

У сучасних дослідженнях естрадного мистецтва зазначається, що новітні технології (відео, проєкції, монтаж) значно розширюють можливості режисера та впливають на сприйняття видовища глядачем. Зокрема, підкреслюється, що в сучасних естрадних проєктах візуальна складова стає рівноцінною музичній.

Це стало важливим орієнтиром у моїй роботі, де онлайн-формат передбачає активне використання відеоряду, монтажу та візуальних переходів між “країнами”.

У книзі **Олександра Бабінського** «Коли мова має значення» розглядається роль мови у формуванні особистості та суспільства, а також підкреслюється її вплив на спосіб мислення людини. Автор акцентує увагу на тому, що мова є не лише засобом комунікації, а й інструментом самоідентифікації[1]. Ці положення були важливими для моєї дипломної роботи, оскільки в основі проєкту лежить ідея усвідомлення цінності рідної мови через порівняння з іншими культурами.

А от у книзі **Кирила Булаховського** «Мова, що стала світовим трендом: факти про українську мову» сучасно й доступно розглядається значення української мови як символу національної єдності та культурної

самобутності. Автор наголошує, що мова є основою існування нації та її майбутнього розвитку[2]. Це безпосередньо перегукується з ідеєю мого онлайн-проєкту, де фінал підкреслює, що рідна мова є невід'ємною частиною ідентичності людини.

У навчальному посібнику **Ганни Веселовської** «Сучасне театральне мистецтво» розглядаються актуальні тенденції розвитку театру, зокрема синтез традиційних і новітніх форм, а також вплив цифрових технологій на сценічне мистецтво. Авторка підкреслює зміну способів взаємодії з глядачем у сучасному культурному просторі[3]. Ці положення стали важливими для реалізації моєї роботи в онлайн-форматі, де театралізована дія трансформується у відеопроєкт.

Віктор Вовкун у підручнику «Мистецтво режисури масових видовищ» детально розглядає принципи побудови масштабного видовища, драматургію масових дійств, а також роль режисера у створенні цілісного художнього продукту. Автор наголошує на важливості ідеї та образного мислення[4]. Це допомогло мені сформувати концепцію онлайн-концерту як єдиного цілісного дійства з наскрізним сюжетом.

У навчальному посібнику **Олександра Кужельного** «Основи режисури театралізованих видовищ і свят» розглядаються методи організації святкових дійств, принципи роботи з масовою аудиторією та створення видовищного простору[8]. Це стало в нагоді, аби адаптувати традиційні режисерські підходи до формату онлайн-концерту.

У підручнику **Володимира Матушенка** «Розвиток естрадного мистецтва» аналізується еволюція естрадних форм, їх жанрове різноманіття та сучасні тенденції. Це дозволило мені краще зрозуміти специфіку естрадного жанру та використати його у власному проєкті.

Також, у книзі **Патріса Паві** «Словник театру» подається систематизований виклад основних понять театального мистецтва, що дозволяє глибше осмислити режисерські та драматургічні категорії[9]. Це допомогло мені точніше сформулювати теоретичну базу дипломної роботи.

У виданні **Михайла Поплавського** «Антологія сучасної української естради» представлено розвиток української естрадної культури та її провідних виконавців[10]. Це стало джерелом розуміння сучасних естрадних тенденцій, які я врахувала у створенні проєкту.

У процесі постановки використовувалися такі професійні поняття, як композиційна цілісність, темпо-ритм, емоційна кульмінація, сценарний хід і пластична виразність. Саме вони допомогли вибудувати внутрішню динаміку програми, логіку розвитку епізодів та емоційне сприйняття глядачем.

Окрему роль у створенні художньої атмосфери проєкту відіграло використання поетичних текстів, зокрема творів Оксани Забужко. Поезія стала важливим елементом емоційної драматургії, посилила образність окремих епізодів та допомогла глибше розкрити тему рідної мови й національної ідентичності.

Отже, опрацювання фахових джерел і аналіз сучасних режисерських практик дали можливість сформуванню власної концепції онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому». Проєкт поєднує елементи тематичного концерту, театралізованого дійства та сучасного мультимедійного формату, а його художня структура побудована на взаємодії музики, слова, пластики, відео та символічних образів.

1.2. Особливості проведення тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому»

Робота над мистецьким онлайн-проєктом потребує не лише творчого задуму, а й адаптації постановочних рішень до особливостей цифрового формату. Під час створення тематичної онлайн-програми було важливо поєднати художню виразність із можливостями відеомонтажу, мультимедійного оформлення та дистанційного сприйняття глядачем. Основою сценарію стало поєднання інформаційної та емоційної складових, завдяки чому програма не лише розважає, а й спонукає до осмислення теми рідної мови та її значення у житті людини.

Для посилення емоційного впливу на аудиторію у програмі використано різножанрові номери, що відрізняються за настроєм, музичним оформленням та сценічною атмосферою. Драматургія онлайн-концерту побудована у формі символічної подорожі різними країнами світу. Структурно програма складається з кількох епізодів: прологу, у якому глядач знайомиться з основною ідеєю подорожі, польоту до Англії, Італії та Франції, а також фінального повернення до України. Саме така побудова дозволяє поступово підвести глядача до головної думки про цінність рідної мови.

Використання онлайн-формату дало можливість активно застосовувати сучасні технічні засоби: відеомонтаж, анімацію, звукові ефекти, мультимедійний супровід та візуальні переходи між епізодами. Завдяки цьому створюється ефект зміни простору та атмосфери, що допомагає глядачеві емоційно зануритися у «мовну подорож» і відчувати особливості різних культур.

Концертна програма була побудована таким чином, щоб поєднати музичні, театралізовані та візуальні елементи у єдину художню структуру. Важливою

особливістю проекту стало поєднання культурно-просвітницької тематики із сучасними мистецькими та технічними засобами виразності. Через образ подорожі програма акцентує увагу на значенні української мови, її самобутності та ролі у формуванні національної свідомості.

РОЗДІЛ 2

РЕЖИСЕРСЬКИЙ АНАЛІЗ СЦЕНАРІЮ ТЕМАТИЧНОЇ ОНЛАЙН-ПРОГРАМИ «МОВНИЙ РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ»

2.1. Аналіз сценарію тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому»

Сценарна концепція онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому» спрямована на формування поваги до рідної мови та її природного сприйняття без нав'язаних стереотипів чи суспільних упереджень. У проєкті мова постає не лише як засіб комунікації, а як жива частина культури, історії та особистої ідентичності людини.

В умовах сучасного українського культурного простору тема цінності рідної мови набуває особливої актуальності. Події сьогодення спонукають до глибшого переосмислення ролі української мови як важливого символу національної єдності, історичної пам'яті та культурної стійкості. Саме тому звернення до цієї теми через мистецький онлайн-проєкт є важливим і своєчасним.

Тема: подорож різними країнами світу, що допомагає віднайти найкрасивішу мову, а саме – рідну.

Ідея: мова – ключ до пізнання світу та збереження власної ідентичності.

Конфлікт: знищення мов та перешкоджання їх вивченню й збереженню.

Етапи логічного розкриття або розвитку теми (епізоди та їх теми):

Назва епізоду	Тема епізоду
Пролог «Яка мова найкрасивіша у світі?»	Початок мовного рейсу задля відповіді на питання «Яка мова найкрасивіша?»
«Подорож до Англії»	Можливо англійська мова – найкраща?
«Подорож до Італії»	Чи може італійська мова претендувати на перше місце?
«Подорож до Франції»	А може французька мова є найгарнішою?
«Атака ворогів»	Завданий удар по швидкісному літаку як заздрість ворогів.
«Повернення додому»	Пошук відповідей у рідному краї.

Сценарний хід: мовна подорож різними країнами світу на швидкісному літаку у супроводі бортпровідниці Галини.

Архітектоніка

<i>Елемент композиційної побудови</i>	<i>Подієвий ряд</i>
Експозиція	Історія Міжнародного дня рідної мови
Зав'язка	Питання «Яка мова найкрасивіша у світі?»
Розвиток дії	Подорож у мовний рейс різними країнами світу
Кульмінація	Незламний літак «Мрія», що пережив атаку ворогів
Розв'язка	Повернення додому та відповідь на питання

Особливості композиційної побудови сценарію: композиційний сценарій концертк побудований за принципом емоційного зростання.

2.2 Режисерський задум

Роздивимось головні аспекти концепції режисерського задуму тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому»:

1. Мовна подорож, яка допомагає усвідомити важливість мови та віднайти відповіді на питання.
2. Використання сучасних візуальних технологій.
3. Багато різноманітних номерів, які підкреслюють концепцію.

Спрямованість: виховна, розважальна, повчальна.

Надзавдання: довести, що найкраща, найкрасивіша мова – це рідна, своя. Для українців – саме українська.

Наскрізна дія: подорож на швидкісному літаку із стюардесою.

Художній образ: швидкісний літак «Мрія».

Форма видовища: тематичний онлайн-концерт.

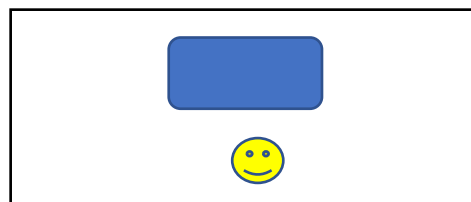
Атмосфера: легка, надихаюча.

Темпо-ритм: динамічний.

Розкадровка програми

Назва епізоду	Принцип розкадровки
	відео-екран 😊 ведуча учасники концерту
Пролог «Яка мова найкрасивіша у світі?»	😊
«Подорож до Англії»	😊
«Подорож до Італії»	😊
«Подорож до Франції»	😊
«Атака ворогів»	😊

«Повернення додому»

2.3 Втілення режисерського задуму

Робота з колективами та окремими виконавцями

У моїй тематичній онлайн-програмі брали участь декілька виконавців та колективів. Це дало можливість попрацювати з кожним та проявити режисерські навички та навички комунікацій. Здебільшого, взаємодіяти з учасниками було легко, адже усі володіють професійними знаннями та вміють застосовувати їх на практиці. Під час обговорення теми моєї онлайн-програми, виконавці одразу розуміли, які номери та постановки можуть запропонувати. Робота з співачкою полягала у підбиранні репертуару англійською та французькою мовою. Також в моєму архіві був номер клоунеси, який пасував до «італійської» частини програми. До епізоду, де літак атакують, підійшов номер «Враже», що виконували як вокалістки, так і хореографи, вони об'єднались та створили відеокліп. Хореографічна постановка, що присвячена українським героям стала подякою та ліричним моментом. Майже усі випускники не є професійними хореографами, але їх завзяття й щоденна праця допомогло створити цілісний номер. Фінальна пісня «Роде мій» була виконана студентами, що навчаються на хоровому відділенні. Було приємно бачити їх злагожденість та чіткість виконання.

Дата	Етапи співпраці	Вид роботи
02.02.2026	Обговорення концепції з учасниками	Обговорення бачення, жанру, загального візуального стилю та ключових моментів заходу.
05.02.2026	Аналіз сценарію	Детальний розбір за сценарієм.
06.02.2026	Розробка номерів	1. Бачення номерів очима режисера 2. Підбір костюмів
07.02.2026	Підбір реквізиту	Розробка детального списку реквізиту для сцен.
09.02.2026	Примірки костюмів	Примірки костюмів для учасників.
10.02.2026-11.02.2026	Етап зйомок	Контролювання процесу зйомки та передання матеріалу.

Робота режисера зі сценарієм

Дата	Вид роботи
24.01.2026	Створення прологу за режисерським задумом
26.01.2026	Написання епізодів «Подорож до Англії», «Подорож до Італії», «Подорож до Франції»
01.02.2026	Написання епізоду «Атака ворогів»
02.02.2026	Створення фіналу
04.02.2026	Корегування сценарію
06.02.2026	Кінцеве коригування сценарію

Робота зі звукорежисером

Музично-шумове рішення онлайн-програми побудоване на передачі емоційного змісту та підкресленні основної ідеї проекту — усвідомлення цінності рідної мови та поваги до мовного різноманіття світу. Музичний матеріал у програмі виконує не лише фонову функцію, а є важливим елементом драматургії, який допомагає розкривати настрій окремих епізодів і посилювати емоційний вплив на глядача.

Музичне оформлення змінюється відповідно до розвитку сценічної дії: від легких і спокійних композицій у початкових епізодах до більш динамічних та емоційно насичених у кульмінаційних моментах програми. Така побудова допомагає підтримувати цілісний темпо-ритм концерту та створює відчуття поступового розвитку «мовної подорожі».

Особливу увагу було приділено добору музичних композицій, фонового звучання та шумових ефектів. Звукове оформлення допомагало створити атмосферу перельоту, перебування у різних країнах та зміну емоційного стану головної героїні. Усі музичні та шумові елементи підбиралися відповідно до драматургії окремих епізодів і загальної художньої концепції онлайн-програми.

Етапи роботи зі звукорежисером

Дата	Етап співпраці	Вид роботи
01.02.2026	Обговорення звукового оформлення	- Обговорення концепції заходу в розрізі музичного оформлення. - Пошук відповідних композицій та музичних акцентів.
02.02.2026	Адаптація музичної композиції для номеру-прологу	- Скорочення треку під необхідний час. - Розстановка музичних акцентів.
04.02.2026	Запис ГЗК для відеоряду	- Запис диктора, зведення звукової доріжки.
05.02.2026	Музичне оформлення ГЗК	- Вибір фонових треків для підсилення драматургії відео. - Аудіомонтаж.

Партитура музичного оформлення

Дія на сцені	Назва музичної композиції	Тривалість звучання (хв)	ВКЛ	ВИКЛ
Відеопролог	«Вперед до пригод»	1,06 хв	З початку	До звуку літака
Текст ведучої	«Атмосфера життя»	1, 08 хв	Після слів капітана	До відеоряду Англії
Відеоряд Англії	«Класика звучання»	25 с	З початку	До появи ведучої
Відеоряд Італії	«Пристрасть»	29 с	З початку	До появи ведучої
Номер клоунеси	«Ciao amore»,	1 хв	З початку	До появи ведучої
	«Under the sea»,	1 хв		
	«Lunfardia»	2 хв		
Відеоряд Франції	«Романтичний випадок»	34 с	З початку	До появи ведучої
Вибух	«Звук вибухів та пострілів»	2 с	Після слів ведучої	До звуку літака
Номер «Враже»	«Враже»	4, 13 хв	Після слів ведучої	До появи ведучої
Відеоряд повернення додому	«Сильні духом»	1, 11 хв	Після слів ведучої	До номеру випускників
Номер випускників	«Колискова»	2, 29 хв	Після відеоряду	До появи ведучої
Ведуча	«Незламні»	0, 56 с	Після номеру випускників	До номеру «Роде мій»
Номер «Роде мій»	«Роде мій»	4, 06 хв	Після слів ведучої	До звуку літака
Вірш	«Вистоїмо»	50 с	Після слів капітана	До кінця

Робота з художником по костюмах та реквізиту

Співпраця режисера з художником по костюмах і реквізиту тривала протягом усього періоду підготовки та реалізації проєкту. Спільна робота була спрямована на створення цілісного сценічного образу, що відповідав загальній стилістиці онлайн-програми.

На початковому етапі режисером було визначено основну концепцію концерту, його жанрові особливості, атмосферу та художнє вирішення окремих номерів. Відповідно до режисерського задуму художником були запропоновані варіанти костюмів, реквізиту та візуального оформлення образів.

Наступним етапом стала розробка ескізів і підбір сценічних костюмів, які відповідали тематиці різних епізодів програми та допомагали підкреслити характер сценічних образів. Перед початком зйомок режисером контролювалися примірки костюмів та їх відповідність загальній візуальній концепції концерту.

Під час знімального процесу увага приділялася цілісності сценічного оформлення, гармонійному поєднанню костюмів, реквізиту та відеоряду. За необхідності вносилися окремі корективи для досягнення більш виразного художнього результату. Важливою складовою співпраці стали постійна комунікація, взаєморозуміння та узгодженість творчих рішень між режисером і художником.

Етап роботи з художником

Дата	Етапи співпраці	Вид роботи
04.02.2026	Обговорення концепції	Обговорення бачення, жанру, загального візуального стилю та ключових персонажів заходу.
06.02.2026	Аналіз сценарію	Детальний розбір персонажів за сценарієм.
08.02.2026	Розробка образів	1. Бачення образів очима режисера 2. підбір костюмів
10.02.2026	Підбір реквізиту	Розробка детального списку реквізиту для сцен.
15.02.2026	Примірки костюмів	Примірки костюмів літературно-музичної композиції з внесенням корекції.
16.02.2026- 18.02.2026	Етап зйомок	Художник слідкує за зовнішнім виглядом акторів і вносить зміни, якщо потрібні.

Робота з відеографом

Під час створення тематичної онлайн-програми важливу роль відіграла співпраця режисера та відеографа, оскільки саме завдяки відеозасобам відбувалося остаточне формування художнього образу проєкту. Режисер визначав загальну концепцію, стилістику та емоційний напрямок постановки, тоді як відеограф відповідав за технічне та візуальне втілення задуму.

На початковому етапі було узгоджено візуальну концепцію концерту, стилістику кадру, принципи монтажу та особливості переходів між епізодами. Після цього розроблено детальний план зйомок із визначенням послідовності сцен, ракурсів і необхідних технічних рішень. Також було складено графік проведення знімального процесу.

У ході роботи здійснювалася відеозйомка відповідно до затвердженої режисерської концепції. Після завершення знімального етапу було виконано попередній монтаж матеріалу, а згодом — фінальний монтаж із використанням анімації, звукового оформлення та візуальних ефектів.

Завершальним етапом стала кольорокорекція відеоматеріалу, зведення звуку, експорт готової онлайн-програми та створення тизеру проєкту для його подальшої презентації аудиторії.

Етапи роботи з відеографом

Дата	Етапи роботи	Вид роботи
06.02.2026	Розробка візуальної концепції	1. Обговорення з режисером загальної візії (емоційна складова, жанр, стиль, концепція). 2. Пропозиції відеографа до композиції кадрів номерів, ракурсів для зйомки.
11.02.2025	Планування зйомки	Режисер розробляє детальний покадровий план зйомки з послідовними сценами; відеограф пропонує оптимальні рішення зйомки.
16.02.2026	Перегляд відзнятого матеріалу	Перегляд відзнятого матеріалу, коментарі згідно візуальної концепції.
17.02.2026	«Чорновий» монтаж	Обговорення первинної версії монтажу та внесення правок.
18.02.2026	Робочий монтаж	Правки по монтажу (робота з кожною сценою).

Режисерський екземпляр сценарію тематичної онлайн-програми

«Мовний рейс: повернення додому»

Зазначення режисера	Текст сценарію
«Яка мова найкрасивіша у світі?» Темпоритм – помірний Атмосфера – загадкова Відеопролог	СЦЕНАРІЙ ОНЛАЙН-КОНЦЕРТУ «МОВНИЙ РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ» ПРОЛОГ <i>На екрані транслюється відеоряд із закадровим голосом, який розповідає про мову, її важливість, культурне значення та Міжнародний день рідної мови.</i> <i>ГЗК: із самого початку існування, людство отримало безліч дарунків Бога. І одним із них є – мова. Мова – це не просто слова, а мистецтво, що відображає глибину думок, культуру, голос народу та є найкращим інструментом збереження спадку. А ще, як відомо, мова є основою національної ідентичності й свідомості, які потребують особливої уваги та захищеності. Саме тому, 21 лютого, кожного року, починаючи із 2000, відзначають Міжнародний день рідної мови. Проте, є певні суперечки, які не вщухають й досі, адже існує одвічне питання: «Яка мова найкрасивіша у світі?». І саме на це питання ми спробуємо знайти відповідь разом, полетівши у «мовний рейс» різними країнами світу.</i> <i>На екрані з'являється кадр пілотської кабіни літака. Лунає звук «пристебнути ремені», а за ним слова капітана.</i> Капітан: пані та панове, ви потрапили на борт швидкісного літака «Мрія», який допоможе вам пізнати найкрасивіші мови світу й

«Подорож до Англії»
Темпоритм – пришвидшений
Атмосфера – легка
Відеоряд про англійську мову

обрати серед них найкращу! А якщо у вас виникають якісь питання, на них із радістю відреагує наша стюардеса – Галина. Тож, пристебніть свої ремені безпеки, адже літак злітає через 3, 2, 1...
Лунає звук злоту літака, на екрані транслюється кадр, де літак розганяється та підіймається у повітря.

На екрані, на фоні борту літака, з'являється стюардеса Галина Броніславівна. Лунає звук польоту на літаку.

Галина: якщо у вас виникають питання, на них із радістю відреагує Галина... Ха! Взагалі-то, Галина Броніславівна! Придумали собі подорож мовами світу, а я у всьому допомагай. А воно мені треба? Я і так знаю, яка мова найкрасивіша, і летіти нікуди не треба! Я, звісно, знаю відповідь, і яка найбридкіша, але такої у «нас на барту нету». Ну, можливо хтось не розбирається, тому так вже й бути, допоможу вам у цьому питанні! До речі, ось і наша перша зупинка – Велика Британія, а саме - Лондон.

ЗУПИНКА 1: ВЕЛИКА БРИТАНІЯ, ЛОНДОН

На екрані з'являється кадр із зображенням Лондону та напис GREAT BRITAIN, LONDON, який згодом перетворюється на відеоряд із кадрами та закадровим голосом, що розповідає про англійську мову. ГЗК: найбільш поширеною й, можна сказати, міжнародною мовою для комунікацій є англійська. Вона звучить по-королівськи, стримано й елегантно. Тож, можливо саме англійська мова є найкрасивішою?

«Подорож до Італії»
Темпоритм – пришвидшений
Атмосфера – легка
Відеоряд про італійську мову

На екрані, на фоні Лондону, Галина Броніславівна з'являється з чашкою чаю. На фоні лунає англійська мелодія.

Галина: оооой, Лондон! Тут туман такий, що я себе бачу лише на 20%, а це неправильно, що таку красу майже не видно! Так, ну де той англієць, я ж йому вже чай підготувала! Каже мені «English is the language of Shakespeare and global culture». Ой, як красиво! Шекспір, культура! Що ж, давайте подивимось, можливо й послухаємо на що здатні «культурні шекспіріанці»!

На екрані починає транслюватись номер із англійською піснею «You raise me up» у виконанні дуету Ірини Федоровської та Олександра Кошового. Після закінчення номера на екрані знову з'являється Галина Броніславівна.

Галина: такі пісні англійською дуже розслабляють, погоджуєтесь? А у нас попереду ще безліч приємних вражень, то ж прокидаємось і летимо далі! Точніше вже прилетіли, ми ж на швидкісному літаку! Мсьє і мадам, роззирніться, ми у Італії, точніше, у столиці Італії, у славетному Римі!

ЗУПИНКА 2: ІТАЛІЯ, РИМ

На екрані з'являється кадр міста Рим з написом ITALY, ROMA. Вона змінюється відеорядом із закадровим голосом, який розповідає про італійську мову.

ГЗК: пристрасть, експресія та активна жестикуляція – точна характеристика італійської мови! Здається, що не знайти кращих слів, аніж італійські, якщо бажаєте висловити увесь спектр своїх

«Подорож до Франції»
Темпоритм – пришвидшений
Атмосфера – легка
Відеоряд про французьку мову

*емоцій! Та чи вдасться італійській мові полонити ваші серця?
На екрані, на фоні Риму, з морозивом, з'являється Галина Броніславівна. Лунає італійська мелодія.*

Галина: Ма-ма-мія! Італія! Країна, де руками говорять більше, ніж я ротом! А яке смачне морозиво роблять ці італійці! Вони кажуть «La nostra lingua è la musica! È passione!».

Пристрасть, кажете? О, це я знаю!
От коли мене розлютити, то пристраснішої синьйори не знайти! А зла я, коли голодна, тому швидше треба втамовувати мій і ваш голод цікавим номером!

На екрані транслюється естрадний номер «Без зайвих слів», який виконує клоунеса. Після закінчення на екрані знову Галина Броніславівна.

Галина: Тааак, італійські пісні в поєднанні з клоунадою це звісно круто, але я все ще голодна і хочу пасту. Але в літаку її нема. Доведеться рушати далі! А далі – Франція, із найромантичнішою столицею Парижем! До речі, ось і він!

ЗУПИНКА 2: ФРАНЦІЯ, ПАРИЖ

На екрані транслюється кадр із зображенням міста та напис FRANCE, PARIS, яке потім перетворюється на відеоряд із закадровим голосом про французьку мову.

ГЗК: якщо подумати, яка мова найбільше підходить, аби якнайкраще описати слова кохання й любові, то одразу спадає на думку лише одна – французька.

Мелодійність та витонченість французьких слів так і манить до

«Атака ворогів»
Темпоритм – швидкий
Атмосфера – напружена

себе романтичні душі. Як гадаєте, може таки варто віддати титул найгарнішої саме французькій мові?

На екрані з'являється Галина Броніславівна в береті та з круасаном, на фоні Парижу. Лунає французька мелодія.

Галина: Париж! Місто, де всі закохані... або хочуть виглядати закоханими. О, мсьє, може круасаньє своє заберете? Бо я так стану більшою за Ейфелеву вежу, правда, в ширину! Notre langue est la langue de l'amour. Мова кохання? Та я так теж казала, поки щура не побачила на французькій вулиці! Але я готова дати другий шанс за чуттєву пісню, яку ми зараз послухаємо!

Транслюється номер із французькою піснею «Je t'aime», її виконує солістка Ірина Федоровська.

Галина: Ох... Я аж розтанула. Не вистачало ще когось покохати ненароком, це шкідливо для нервової системи. Що ж, ви ще не визначились, яка мова найкрасивіша? Тоді прямуємо далі! А наступна наша зупинка...

Лунає звук вибуху та сигнал небезпеки.

На екрані з'являється кадр з кабіни капітана.

Капітан: шановні пані та панове до вас звертається головний капітан літака «Мрія». Ми потрапили в зону ризику. Наш швидкісний політ – вагома причина для заздрощів ворогів та бажання зірвати подорож. Зберігайте спокій, а я якнайшвидше знайду безпечне місце для посадки.

На екрані транслюється Галина Броніславівна.

Галина: ну все, доліталися! Пощастило, що в нас не влучило! А

«Повернення додому»
Темпоритм – помірний
Атмосфера – піднесена
Відеоряд про українську мову

ще пощастило, що на борту є така
стюардеса, яка знає, хто може нам
допомогти! Не бійтеся, краще
гляньте сюди!

*На екрані починає транслюватися
номер із піснею «Враже», який
виконують студентки педагогічної
академії.*

Галина: як вам мої подружки?
Справжні українські відьми! Вони
мають велику силу, яка допомагає
захищати своє, рідне. А ми, як воно
не дивно, приземлилися в Україні, у
незламному Києві! Ласкаво просимо
додому!

ЗУПИНКА 4: УКРАЇНА, КИЇВ

*На екрані транслюється картинка
міста Київ, з написом УКРАЇНА,
КИЇВ, яка переходить у відеоряд із
закадровим голосом про українську
мову.*

*ГЗК: є у світі солов'їна, милозвучна
й співоча мова. І належить вона –
українцям. Сильному народові, який
впродовж століть беріг її та
відстоював власною кров'ю. Адже
така українська мова солодка, що
слухати її недобрим людям із злими
помислами – несила, тому вони й
намагалися її знищити. Та нікому це
не вдавалось і не вдасться. А ті, хто
плекають українську мову, мають
щирі серця і добрі душі, часто
відстоюючи це слово за словом,
кордон за кордоном, передаючи це
від матері до доньки, від батька до
сина. І нас із вами, українців, має
переповнювати вдячність до тих,
хто боронив і боронить нашу
країну, наші сім'ї, традиції й мову
власним життям.*

*На екрані починає транслюватися
танцювальний номер «Колискова» у
виконанні випускників ліцею.*

Після закінчення номеру на екрані з'являється Галина Броніславівна на фоні Києва. Лунає українська мелодія.

Галина: багато з нас часто шукають кращого деінде, і мову в тому числі.

Звісно, чужого навчайтесь, але й свого не цурайтесь. Бо мова – культурна спадщина наших предків і національна ідентичність. Немає гарнішої, кращої, красивішої мови, ніж своя. І нехтувати нею у наш непростий час – злочин. Не будьмо ворогами власної країни, власної мрії. Бо де б ми не літали і де б не подорожували — найкрасивіші слова ті, якими з нами говорили з дитинства, якими розповідали казки й якими співали пісень. Наша мова – наша сила роду!

ФІНАЛ

На екрані транслюється вокальний номер «Роде мій» у виконанні студентів коледжу культури і мистецтв.

На екрані з'являється кадр приземлення літака.

Капітан: шановні пасажери, говорить капітан швидкісного літака «Мрія». Будь-яка подорож завжди закінчується і усі подорожуючі повертаються додому, в рідний край. Радий повідомити, що ми йдемо на посадку без жодних ризиків й небезпеки. Впевнений, що наш «мовний рейс» був цікавою та захоплюючою пригодою, а головне – повчальною! Пам'ятайте, що українська мрія жива й житиме завжди, як і її мова! До нових зустрічей й злетів!

Транслюються відеоряд із фоновим віршем Оксани Забужко «Мова кожного народу».

Графік роботи над творчим проєктом
«Мовний рейс: повернення додому»

Назва: «Мовний рейс: повернення додому»

Дата прем'єри: 21 лютого 2026 року

Дата	Час	Приміщення	Вид роботи	Учасники та виконавці
16.01.2025	14.00 – 15.50	Google Класс та Meet	Узгодження та затвердження режисерського задуму кваліфікаційної роботи.	Студентка 4 курсу ІРШ Семенко Софія Викладач: Вікторія Бугайова
20.01.2026	12.00 – 14.00	Google	Пошук та відбір літературного, документального та іконографічного матеріалу для формування режисерського задуму.	Семенко Софія
21.01.2026	12.00 – 16.00	Google	Пошук та відбір літературного, документального та іконографічного матеріалу для формування режисерського задуму.	Семенко Софія
22.01.2026	12.00 – 16.00	Google	Пошук та відбір літературного, документального та іконографічного матеріалу для формування	Семенко Софія

			режисерського задуму.	
23.01.2026	12.00 — 16.00	Google	Пошук та відбір літературного, документального та іконографічного матеріалу для формування режисерського задуму.	Семенко Софія
24.01.2026	12.00 — 16.00	Google	Пошук та відбір літературного, документального та іконографічного матеріалу для формування режисерського задуму.	Семенко Софія
26.01.2026	12.00 — 16.00	Google	Робота над опрацюванням літературного, документального та іконографічного матеріалу для створення першого варіанту сценарію.	Семенко Софія
01.02.2026	14.00 — 17.00	м. Хмельницький	Написання першого варіанту сценарію.	Семенко Софія
02.02.2026	14.00 — 15.00	м. Хмельницький	Створення загального візуального стилю та	Семенко Софія

			ключових персонажів заходу з художником по костюмах.	
04.02.2026	13.00 — 15.00	Платформа ZOOM	Підбір та пошук учасників театралізованого онлайн-концерту.	Семенко Софія
05.02.2026	14.00 — 17.00	м. Хмельницький	Обдумування можливостей монтажу та створення ексклюзивних відеошаблонів.	Семенко Софія
07.02.2026	13.00 — 15.00	Google	Робота над опрацюванням літературного, документального та іконографічного матеріалу для створення першого варіанту сценарію.	Семенко Софія
08.02.2026	11.00 — 18.00	Google Класс та Meet	Корегування першого варіанту сценарію кваліфікаційної роботи.	Семенко Софія
09.02.2026	10.00 — 15.00	Google	Пошук та відбір літературного, документального та іконографічного матеріалу для	Семенко Софія

			створення другого варіанту сценарію.	
10.02.2026	14.00 – 17.00	м. Хмельницький	Пошук музичного матеріалу для втілення режисерського задуму кваліфікаційної роботи.	Семенко Софія
11.02.2026	10.00 – 13.00	м. Хмельницький	Зйомки ведучої театралізованого онлайн- концерту.	Семенко Софія
13.02.2026	10.00 – 13.00	Платформа ZOOM, месенджери	Початок роботи над монтажем першого чернового варіанту театралізованого онлайн-концерту	Семенко Софія
14.02.2026	10.00 – 13.00	Платформа ZOOM, месенджери, Google Класс та Meet	Корегування монтажу по епізодах театралізованого онлайн-концерту	Семенко Софія
15.02.2026	10.00 – 13.00	Google Класс та Meet	Затвердження фінальної версії сценарію театралізованого онлайн-концерту	Семенко Софія
16.02.2026	12.00 – 18.00	Платформа ZOOM, месенджери	Фінальне корегування по монтажу театралізованого онлайн-концерту	Семенко Софія

План-схема сценарію (монтажний лист) творчого проєкту

Тривалість видовища в сценічному форматі: 1 година 20 хвилин.

№	Назва епізоду	Виконавці	Назва номеру	Репліка на увімкнення або дія на сцені	Відео оформлення	Музичне оформлення
	Пролог «Яка мова найкрасивіша у світі?»	-	-	-	Прологове відео	-
	«Подорож до Англії»	Ірина Федоровська	Вокальний номер	На що здатні культурні шекспіріанці?	Відеокліп	Оркестр
	«Подорож до Італії»	Софія Семенко	Цирковий номер	Тому швидше втамовуйте мій і ваш голод цікавим номером.	-	Пісні Андріано Челентано та музика «Під океаном»
	«Подорож до Франції»	Ірина Федоровська	Вокальний номер	Але я готова дати другий шанс зачуттєву пісню.	Відеокліп	Оркестр

	«Атака ворогів»	Анна Гумен юк, Влада Гайда машук	Вокальни й номер	Не бійтесь, краще гляньте сюди!	Відеокліп	-
	«Поверненн я додому»	Випус кники, ансамб ль Джере ло	Хореогра фічний номер Вокальн ий номер	Українців має переповнюв ати вдячність до тих, хто боронив і боронить нашу країну власним життям.	відеокліп	«Колискова» - Марина Круть

ВИСНОВКИ

У процесі роботи над тематичною онлайн-програмою «Мовний рейс: повернення додому», присвяченою Міжнародному дню рідної мови, було реалізовано поставлену мету та виконано основні творчі й дослідницькі завдання. У результаті створено цілісний мистецький проєкт, у якому поєднано театралізовану форму, музичне оформлення, мультимедійні засоби та сучасний онлайн-формат.

1. Під час розробки сценарію було опрацьовано історичні та культурні аспекти виникнення Міжнародного дня рідної мови, а також досліджено значення мови у формуванні національної ідентичності. Важливим завданням стало поєднання інформаційної складової з художньою формою подачі матеріалу. Саме тому сценарій будувався не як суто просвітницький матеріал, а як емоційна історія-подорож, що дозволила зробити тему ближчою та зрозумілішою для глядача.
2. У процесі постановки було створено режисерське рішення, яке розкриває тему цінності рідної мови через систему художніх образів, музичних номерів та сценічних переходів. Значна увага приділялася побудові наскрізної дії, емоційній динаміці програми та створенню атмосфери подорожі різними країнами світу. Використання відеомонтажу, анімації, звукових ефектів та мультимедійного супроводу дозволило адаптувати концерт до онлайн-формату й зробити його більш сучасним та візуально цілісним. Завдяки цьому проєкт отримав можливість охопити ширшу аудиторію та донести ідею важливості збереження мовної культури, зокрема української мови.
3. Практична частина роботи дала змогу отримати досвід створення повноцінного мистецького онлайн-проєкту — від формування творчої ідеї до її сценічного та технічного втілення. У ході роботи були розроблені сценарні, режисерські та організаційні рішення, які можуть бути використані під час підготовки подібних тематичних концертів і театралізованих програм у сучасному цифровому просторі.

Отже, тематична онлайн-програма «Мовний рейс: повернення додому» стала прикладом поєднання мистецьких засобів і соціально актуальної тематики. Реалізований проєкт підтвердив, що сучасний онлайн-формат може бути ефективним інструментом для створення емоційного художнього висловлювання та популяризації культурних і національних цінностей. Особливе значення у проєкті було надано українській мові як важливому елементу національної пам'яті, культурної спадщини та духовної єдності суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабінський О. Коли мова має значення. Київ : Наш Формат, 2020. 79с.
2. Булаховський К. Мова, що стала світовим трендом: факти про українську мову. Дніпро, 2022. 57с.
3. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККиМ, 2014. 197с
4. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручник / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Вид. 2-ге. Київ : НАКККиМ, 2020. 362с.
5. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посіб. 3-тє вид., переробл. і виправл. Харків : Тимченко А. М., 2007. 127с.
6. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ : навч. посіб. Київ : ДАКККиМ, 2003. 251с.
7. Косінова О. М. Сценарна майстерність театралізованих видовищ : підручник / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККиМ, 2021. 240с.
8. Кужельний О. П. Основи режисури театралізованих видовищ і свят : навч. посіб. / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2012. 195с.
9. Паві П. Словник театру / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 85с.
10. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ : Макрос, 2009. 154с.
11. Сценічне мистецтво: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти. Київ : КНУКиМ, 2024.
12. Сучасні тенденції розвитку естрадного мистецтва : зб. наук. праць. Київ : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2018.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ЛІТЕРАТУРНИЙ СЦЕНАРІЙ тематичної онлайн-програми «Мовний рейс: повернення додому»

ПРОЛОГ

На екрані транслюється відеоряд із закадровим голосом, який розповідає про мову, її важливість, культурне значення та Міжнародний день рідної мови.

ГЗК: *із самого початку існування, людство отримало безліч дарунків Бога. І одним із них є – мова. Мова – це не просто слова, а мистецтво, що відображає глибину думок, культуру, голос народу та є найкращим інструментом збереження спадку. А ще, як відомо, мова є основою національної ідентичності й свідомості, які потребують особливої уваги та захищеності. Саме тому, 21 лютого, кожного року, починаючи із 2000, відзначають Міжнародний день рідної мови. Проте, є певні суперечки, які не вичухають й досі, адже існує одвічне питання: «Яка мова найкрасивіша у світі?». І саме на це питання ми спробуємо знайти відповідь разом, полетівши у «мовний рейс» різними країнами світу.*

На екрані з'являється кадр пілотської кабіни літака. Лунає звук «пристебнути ремені», а за ним слова капітана.

Капітан: *пані та панове, ви потрапили на борт швидкісного літака «Мрія», який допоможе вам пізнати найкрасивіші мови світу й обрати серед них найкращу! А якщо у вас виникають якісь питання, на них із радістю відреагує наша стюардеса – Галина. Тож, пристебніть свої ремені безпеки, адже літак злітає через 3, 2, 1...*

Лунає звук злоту літака, на екрані транслюється кадр, де літак розганяється та підіймається у повітря.

На екрані, на фоні борту літака, з'являється стюардеса Галина Броніславівна. Лунає звук польоту на літаку.

Галина: *якщо у вас виникають питання, на них із радістю відреагує Галина... Ха! Взагалі-то, Галина Броніславівна! Придумали собі подорож мовами світу, а я у всьому допомагаю. А воно мені треба? Я і так знаю, яка мова найкрасивіша, і летіти нікуди не треба! Я, звісно, знаю відповідь, і яка найбридкіша, але такої у «нас на барту нету». Ну, можливо хтось не розбирається, тому так вже й бути, допоможу вам у*

цьому питанні! До речі, ось і наша перша зупинка – Велика Британія, а саме - Лондон.

ЗУПИНКА 1: ВЕЛИКА БРИТАНІЯ, ЛОНДОН

На екрані з'являється кадр із зображенням Лондону та напис GREAT BRITAIN, LONDON, який згодом перетворюється на відеоряд із кадрами та закадровим голосом, що розповідає про англійську мову.

ГЗК: найбільш поширеною й, можна сказати, міжнародною мовою для комунікацій є англійська. Вона звучить по-королівськи, стримано й елегантно. Тож, можливо саме англійська мова є найкрасивішою?

На екрані, на фоні Лондону, Галина Броніславівна з'являється з чашкою чаю. На фоні лунає англійська мелодія.

Галина: ооооо, Лондон! Тут туман такий, що я себе бачу лише на 20%, а це неправильно, що таку красу майже не видно! Так, ну де той англієць, я ж йому вже чай підготувала! Каже мені «English is the language of Shakespeare and global culture». Ой, як красиво! Шекспір, культура! Що ж, давайте подивимось, можливо й послухаємо на що здатні «культурні шекспіріанці»!

На екрані починає транслюватись номер із англійською піснею «You raise me up» у виконанні дуету Ірини Федоровської та Олександра Кошового. Після закінчення номера на екрані знову з'являється Галина Броніславівна.

Галина: такі пісні англійською дуже розслабляють, погоджуєтесь? А у нас попереду ще безліч приємних вражень, то ж прокидаємось і летимо далі! Точніше вже прилетіли, ми ж на швидкісному літаку! Мсьє і мадам, роззирніться, ми у Італії, точніше, у столиці Італії, у славетному Римі!

ЗУПИНКА 2: ІТАЛІЯ, РИМ

На екрані з'являється кадр міста Рим з написом ITALY, ROMA. Вона змінюється відеорядом із закадровим голосом, який розповідає про італійську мову.

ГЗК: пристрасть, експресія та активна жестикуляція – точна характеристика італійської мови! Здається, що не знайти кращих слів, аніж італійські, якщо бажаєте висловити увесь спектр своїх емоцій! Та чи вдасться італійській мові полонити ваші серця?

На екрані, на фоні Риму, з морозивом, з'являється Галина Броніславівна. Лунає італійська мелодія.

Галина: Ма-ма-мія! Італія! Країна, де руками говорять більше, ніж я ротом! А яке смачне морозиво роблять ці італійці! Вони кажуть «La nostra lingua è la musica! È passione!». Пристрасть, кажете? О, це я знаю! От коли мене розлютити, то пристраснішої синьйори не знайти! А зла

я, коли голодна, тому швидше треба втамовувати мій і ваш голод цікавим номером!

На екрані транслюється естрадний номер «Без зайвих слів», який виконує клоунеса. Після закінчення на екрані знову Галина Броніславівна.

Галина: Тааак, італійські пісні в поєднанні з клоунадою це звісно круто, але я все ще голодна і хочу пасту. Але в літаку її нема. Доведеться рушати далі! А далі – Франція, із найромантичнішою столицею Парижем! До речі, ось і він!

ЗУПИНКА 2: ФРАНЦІЯ, ПАРИЖ

На екрані транслюється кадр із зображенням міста та напис FRANCE, PARIS, яке потім перетворюється на відеоряд із закадровим голосом про французьку мову.

ГЗК: якщо подумати, яка мова найбільше підходить, аби якнайкраще описати слова кохання й любові, то одразу спадає на думку лише одна – французька. Мелодійність та витонченість французьких слів так і манить до себе романтичні душі. Як гадаєте, може таки варто віддати титул найгарнішої саме французькій мові?

На екрані з'являється Галина Броніславівна в береті та з круасаном, на фоні Парижу. Лунає французька мелодія.

Галина: Париж! Місто, де всі закохані... або хочуть виглядати закоханими. О, мсьє, може круасанье своє заберете? Бо я так стану більшою за Ейфелеву вежу, правда, в ширину! Notre langue est la langue de l'amour. Мова кохання? Та я так теж казала, поки щура не побачила на французькій вулиці! Але я готова дати другий шанс за чуттєву пісню, яку ми зараз послухаємо!

Транслюється номер із французькою піснею «Je t'aime», її виконує солістка Ірина Федоровська.

Галина: Ох... Я аж розтанула. Не вистачало ще когось покохати ненароком, це шкідливо для нервової системи. Що ж, ви ще не визначились, яка мова найкрасивіша? Тоді прямуємо далі! А наступна наша зупинка...

Лунає звук вибуху та сигнал небезпеки.

На екрані з'являється кадр з кабіни капітана.

Капітан: шановні пані та панове до вас звертається головний капітан літака «Мрія». Ми потрапили в зону ризику. Наш швидкісний політ – вагома причина для заздрощів ворогів та бажання зірвати подорож. Зберігайте спокій, а я якнайшвидше знайду безпечне місце для посадки.

На екрані транслюється Галина Броніславівна.

Галина: ну все, доліталися! Пощастило, що в нас не влучило! А ще пощастило, що на борту є така стюардеса, яка знає, хто може нам допомогти! Не бійтеся, краще гляньте сюди!

На екрані починає транслюватися номер із піснею «Враже», який виконують студентки педагогічної академії.

Галина: як вам мої подружки? Справжні українські відьми! Вони мають велику силу, яка допомагає захищати своє, рідне. А ми, як воно не дивно, приземлилися в Україні, у незламному Києві! Ласкаво просимо додому!

ЗУПИНКА 4: УКРАЇНА, КИЇВ

На екрані транслюється картинка міста Київ, з написом УКРАЇНА, КИЇВ, яка переходить у відеоряд із закадровим голосом про українську мову.

ГЗК: *є у світі солов'їна, милозвучна й співоча мова. І належить вона – українцям. Сильному народові, який впродовж століть беріг її та відстоював власною кров'ю. Адже така українська мова солодка, що слухати її недобрим людям із злими помислами – несила, тому вони й намагалися її знищити. Та нікому це не вдавалось і не вдасться. А ті, хто плекають українську мову, мають щирі серця і добрі душі, часто відстоюючи це слово за словом, кордон за кордоном, передаючи це від матері до доньки, від батька до сина. І нас із вами, українців, має переповнювати вдячність до тих, хто боронив і боронить нашу країну, наші сім'ї, традиції й мову власним життям.*

На екрані починає транслюватися танцювальний номер «Колискова» у виконанні випускників ліцею.

Після закінчення номеру на екрані з'являється Галина Броніславівна на фоні Києва. Лунає українська мелодія.

Галина: багато з нас часто шукають кращого деінде, і мову в тому числі. Звісно, чужого навчайтесь, але й свого не цурайтесь. Бо мова – культурна спадщина наших предків і національна ідентичність. Немає гарнішої, кращої, красивішої мови, ніж своя. І нехтувати нею у наш непростий час – злочин. Не будьмо ворогами власної країни, власної мрії. Бо де б ми не літали і де б не подорожували — найкрасивіші слова ті, якими з нами говорили з дитинства, якими розповідали казки й якими співали пісень. Наша мова – наша сила роду!

ФІНАЛ

На екрані транслюється вокальний номер «Роде мій» у виконанні студентів коледжу культури і мистецтв.

На екрані з'являється кадр приземлення літака.

Капітан: шановні пасажери, говорить капітан швидкісного літака «Мрія». Будь-яка подорож завжди закінчується і усі подорожуючі

повертаються додому, в рідний край. Радий повідомити, що ми йдемо на посадку без жодних ризиків й небезпеки. Впевнений, що наш «мовний рейс» був цікавою та захоплюючою пригодою, а головне - повчальною! Пам'ятайте, що українська мрія жива й житиме завжди, як і її мова! До нових зустрічей й злетів!

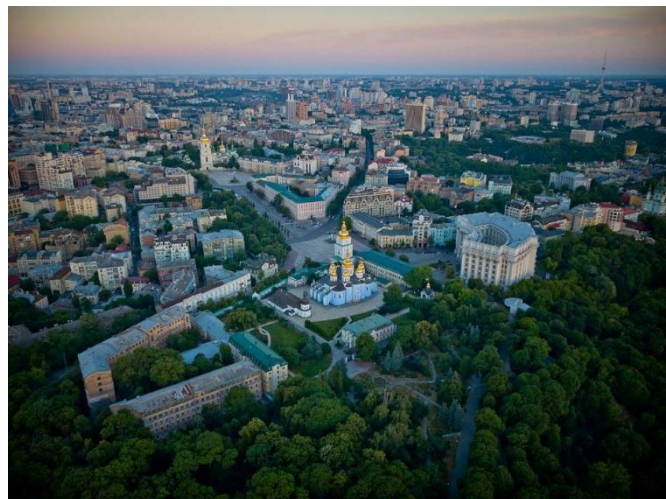
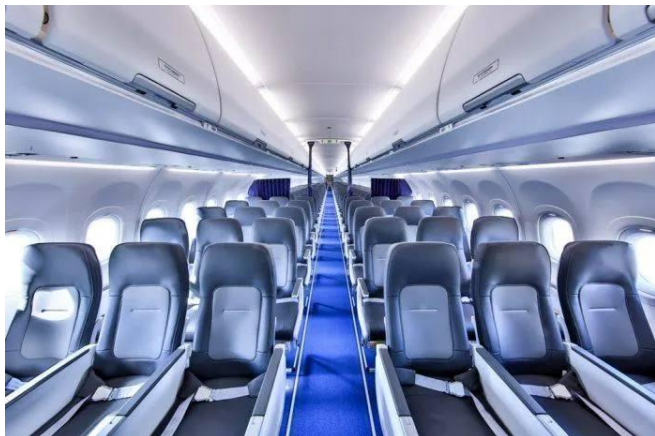
Транслюються відеоряд із фоновим віршем Оксани Забужко «Мова кожного народу».

Ескіз костюму ведучої

ДОДАТОК В

Ескізи фонів для ведучої

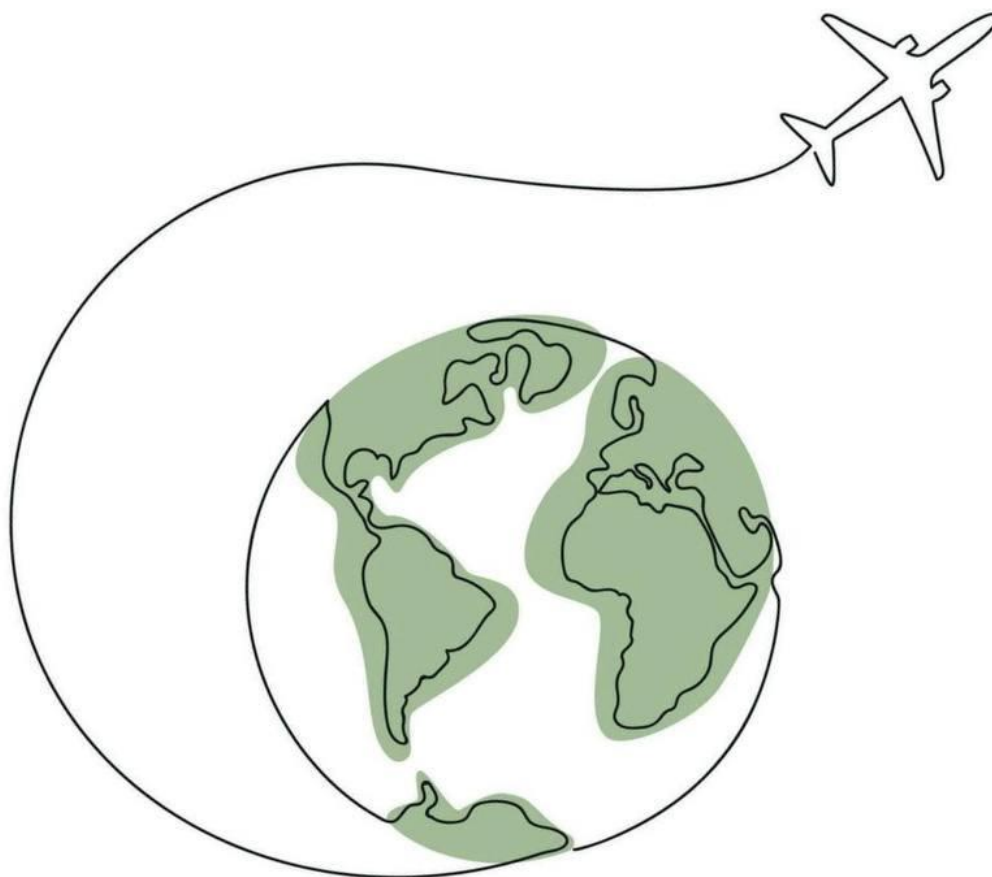

ДОДАТОК Г

Афіша

ТЕАТРАЛІЗОВАНА ОНЛАЙН-ПРОГРАМА "МОВНИЙ РЕЙС: ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ"

режисер Семенко Софія

21.02.2026